Från: "Stockholm fysisk planering" <RES.Stockholmfysiskplanering@ellevio.se>
Skickat: Thu, 10 Oct 2024 14:17:31 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: Samrådsyttrande Ellevio AB, dnr RS 2024-0344
Bilagor: Yttrande Ellevio AB RUFS 2060.docx, Yttrande Ellevio AB RUFS 2060.pdf

Hej,

Se bifogat yttrande från Ellevio.
Notera att vi fått dispens för inlämning till idag 2024-10-10.

Med vänlig hälsning

[redacted]

Ellevio AB (publ)
Postadress: Box 242 07, 104 51 STOCKHOLM
Leverans- och besöksadress: Valhallavägen 203, 115 53 STOCKHOLM
Vx 08-606 00 00. [redacted]

www.ellevio.se

ELLEVIO

Region Stockholm

Regionledningskontoret

Utveckling och regionplanering

Dnr: 2024–0344

Samrådsyttrande om ny regional utvecklingsplan, RUFS 2060

Ellevio vill tacka för möjligheten att lämna synpunkter på den nya regionala utvecklingsplanen RUFS 2060 för Region Stockholm.

Ellevio är ett av Sveriges största elnätsföretag, vi driver utvecklingen till ett elektrifierat och hållbart samhälle. Våra elnät utgör en samhällsviktig infrastruktur som har avgörande betydelse för Stockholmsområdets elförsörjning och utveckling.

Ellevio äger, driver och utvecklar elnät inom Region Stockholm, såväl regionnät som lokalnät. Ellevio innehar områdeskoncession för lokalnät inom Stockholm stad, Lidingö, Ekerö, Täby, Vallentuna och Nynäshamn. Utöver detta ansvarar Ellevio även för regionnätet i Stockholms stad samt anslutningspunkter till Lidingö och Nacka.

Regionen lyfter i planen flera väsentliga miljö- och klimatfrågor och ställer krav på oss som elnätsägare. Ellevio har en nyckelroll i att säkra en robust och tillförlitlig elförsörjning som stödjer den pågående klimatomställningen. Vi arbetar intensivt med att förstärka elnätet och möjliggöra den omfattande elektrifiering som krävs, exempelvis inom transportsektorn. Genom detta verkar vi även för att uppnå Regionens uppsatta mål.

Ellevio AB (publ)
Säte Stockholm. Org-nr 556037-7326
Telefon 08-606 00 00
ellevio.se

Kapacitetsbehov

Kapacitetsbehovet för el inom Regionen kommer att öka betydligt under den aktuella perioden. Regionen beräknade 2023 att behovet förväntas öka med 30 procent till 2030 i Stockholms län. Det finns ingen fast prognos efter detta men allt tyder på en fortsatt ökning över tid. Drivkrafter för detta är bland annat befolkningsökning, ökad elektrifiering, omställning av transportsektorn, stora infrastrukturprojekt samt enskilda stora uttag av effekt för företagsetableringar.

Som utvecklingsplanen påpekar innebär det ökande behovet risk för kapacitetsbrister. Regionnätsägarna, inklusive Ellevio, tilldelas kapacitet från transmissionsnätet genom Svenska Kraftnät och det pågår en löpande dialog för att säkerställa att behoven inom Ellevios nät kan tillgodoses.

För att effektivt hantera dessa utmaningar är det viktigt att Region Stockholm ger stöd och tydligt kommunicerar behoven av kapacitetstilldelning så att tillräcklig effekt kan säkerställas. Genom samarbete kan vi tillsammans verka för en stabil och långsiktig energiförsörjning. Det är bra att Regionen använder megawatt som måttenhet för kapacitet i sin kommunikation då elsystemets förmåga att tillgodose samhällsutvecklingen bygger på tillgänglig effekt.

Ellevio genomför ett flertal stora investeringar i nätet för att möta kommande behov. Just nu pågår exempelvis de stora projekten Stockholms ström och Storstockholm Väst tillsammans med andra aktörer. I närtid kommer Ellevio även att bygga om fyra stamnätsstationer och ett flertal fördelningsstationer, höja kapaciteten i större ledningar samt bygga fyra-fem helt nya fördelningsstationer i strategiska lägen. För att detta ska fungera behöver dock utbyggnaden samordnas med andra aktörer för att undvika otakt, flaskhalsar och långa ledtider.

Enligt krav i nya elmarknadsdirektivet arbetar alla nätägare sedan en tid tillbaka med nätutvecklingsplaner. Dessa planer innehåller en översikt över nätutvecklingen framåt och var investeringar behövs under de närmaste tio åren. När en nätutvecklingsplan tas fram går den även ut på ett offentligt samråd för berörda intressenter, exempelvis länsstyrelser, kommuner och regioner.

En nätutvecklingsplan ligger till grund för målnät och de planerade volymer som är kopplade till dem. Dessa planer ger nätägaren nödvändiga prognoser för att kunna planera och utveckla sitt nät.

Ellevio rekommenderar att Regionen sätter sig in i samtliga nätägares planer för att få en samlad bild av förutsättningar och framtida utveckling. Se Ellevios preliminära utvecklingsplan

Markåtkomst

Ellevio välkomnar att Regionen uppmärksammar frågan om markåtkomst. Att få tillgång till lämplig mark i strategiska lägen är viktigt för Ellevios långsiktiga planering av elnätet, inklusive nya anläggningar och nödvändiga kapacitetsökningar. Det förekommer emellanåt utmaningar med att reservera mark i tidiga skeden, exempelvis inom Stockholms stad. Detta kan påverka nätets utformning negativt. Ellevio behöver därför medverka redan när övergripande infrastruktur planeras.

Ellevio vill understryka vikten av proaktiv planering för elnät. Det är viktigt att elnätets roll som samhällsviktig infrastruktur erkänns och kan prioriteras i vid konflikter med mindre kritiska markanvändningsintressen. Strategiskt viktiga platser och stråk för kabelförläggning måste reserveras och förberedas för utbyggnad av elnätet. Detta för att säkerställa en stabil elförsörjning i Stockholm och att vi inte går i otakt.

Ellevios ledningsnät består till största del av markförlagda ledningar, både i lokal- och regionnätet. Dessa ledningar utgör en viktig, om än osynlig, infrastruktur som är avgörande för samhällets funktion. För att säkerställa driftsäkerhet, åtkomst och beaktande av magnetfält krävs gott om utrymme. I framtiden behöver många av ledningarna även uppgraderas till högre spänningsnivåer, vilket kräver mer plats och hänsyn.

Inom regionnätet fungerar fördelningsstationer som viktiga knutpunkter med stor kapacitet där el omvandlas från höga till lägre spänningsnivåer för distribution till lokalnätet. Ellevio planerar strategiskt för både nya och ombyggda stationer med centrala lägen i nätet. Det är viktigt att dessa ges tillräckligt med utrymme redan i tidiga planeringsskeden för att elnätet ska kunna hantera högre kapacitet och förbli robust.

Inom lokalnätet behövs sedan ett stort antal nätstationer för att distribuera el till fastigheter och verksamheter. Det är viktigt att säkerställa plats och tillräckliga skyddsavstånd kring dessa stationer för att säkerställa driftsäkerhet och hantera buller och magnetfält. Ellevio har tagit fram särskilda anvisningar för att effektivt och hållbart inkludera dessa i planeringen.

I planen framgår att regionala stadskärnor föreslås förtätas. Ellevio ansvarar för lokalnätet i några av de stadskärnor som identifierats; Skärholmen, Kista, Täby C och Arninge. För att säkerställa en effektiv och hållbar utveckling är det av stor vikt att få information i ett tidigt skede om planeringsriktningar, särskilt vid större förstärkningar av nätet.

Ellevio har tagit del av Regionens plankarta och har inga synpunkter på den. Ett förtydligande kan behövas för figur 16, det bör stå ”säkerställ mark” istället för ”säkerställ behovet för mark”.

Effektivitet

Det befintliga regionnätet behöver uppgraderas för att öka nätets kapacitet, möjliggöra en mer effektiv användning och förbättra nätets redundans. Genom dessa förstärkningar kan eldistributionen till viktiga elanläggningar som fördelningsstationer och tryckpunktsstationer ske i slingor istället för radiellt, vilket då skapar ett mer robust och resilient system.

För att ytterligare stödja viktiga insatser behöver Ellevio få tillgång till bättre underlag i kommunernas planering, särskilt uppgifter om effektbehov och vilken form av uppvärmning som planeras. Ellevio uppmanar därför Regionen att hjälpa till att förmedla detta behov, för att säkerställa att infrastrukturen planeras och utvecklas i takt med de nya transportlösningarna.

I utvecklingsplanen lyfts utökad fjärrvärme fram som en del av lösningen för att möta framtida energibehov, vilket kan bidra till viss avlastning av nätet. Genom att implementera koldioxidsavskiljning (CCS) vid fjärrvärmeproduktion går det även att göra processen klimatneutral men detta kräver mycket el.

Även flexibla lösningar och batterilager har potential att minska belastningen, men dessa åtgärder är inte tillräckliga för att hantera det totala kapacitetsbehovet. Det primära behovet är en omfattande utbyggnad och förstärkning av regionnätet. Elnätet utgör en sammanhängande infrastruktur där alla komponenter samverkar i ett integrerat system.

Planen framhäver betydelsen av ett transporteffektivt samhälle. Ellevio delar denna vision och arbetar kontinuerligt med att utveckla laddinfrastruktur för att möta den växande efterfrågan på elektrifiering.

För större godsterminaler och hamnar är det önskvärt att Ellevio får insyn i planer för elektrifiering i ett tidigt skede. Eftersom dessa projekt ofta involverar betydande effektuttag och kapacitetskrav är det viktigt att uttag reserveras tidigt i nätet då vissa matande fördelningsstationer redan kan ha begränsad kapacitet. Genom tidig dialog med aktörerna kan Ellevio skapa en mer effektiv och hållbar transportinfrastruktur för framtiden.

Ellevio delar synen på vikten av kompetensförsörjning och vill understryka risken för ökad konkurrens om teknisk spetskompetens, särskilt när byggsektorn åter börjar växa. För att säkerställa en effektiv utbyggnadstakt och genomföra nödvändiga investeringar är det avgörande att vi har tillgång till rätt kompetens, både internt inom Ellevio och hos våra leverantörer.

Elnätets betydelse för klimatmålen och framför allt transporteffektiviteten skapar även en bättre stadsmiljö och möjliggör för privatpersoner att genomföra positiva förändringar, som att byta till elbil, installera solceller, jämna ut sin förbrukning över dygnet med mera.

Beredskap

Det råder idag ett ökat fokus på civil beredskap jämfört med tidigare. Ellevio vidtar proaktiva åtgärder för att säkerställa en stabil och pålitlig elförsörjning. För att kunna hantera olika kriser och säkerställa att elnätet fungerar under svåra förhållanden behöver vi stärka försörjningskedjorna. Det är viktigt att öka medvetenheten om vikten av en robust elförsörjning inom hela samhället, vilket exempelvis situationen i Ukraina har visat.

Den nya energipolitiska inriktningspropositionen som antogs av riksdagen i april 2024 har fastställt ett leveranssäkerhetsmål i syfte att säkerställa en robust utveckling av elsystemet. För detta mål identifieras nya förmågor såsom dödnätsstart, ö-drift samt självförsörjningsgrad vilket är av största vikt för att Stockholms kritiska ledningsfunktioner och landet i stort ska fungera vid större störningar i elsystemet.

För att uppnå detta är det avgörande att Ellevio samarbetar med andra aktörer för att identifiera potentiella risker och utveckla effektiva beredskapsplaner. Det är viktigt att Regionen, Länsstyrelsen och Stockholm stad gemensamt ställer som krav att staten tar ansvar för att koordinera och finansiera den ytterligare resiliens och robusthet som samhället kräver i en tid präglad av ökad geopolitisk osäkerhet. Genom att arbeta tillsammans kan vi säkerställa att infrastrukturen är motståndskraftig och snabbt kan återhämta sig från eventuella störningar.

Långsiktigt samarbete

Planering av elnätet kräver en långsiktig framförhållning. Ellevio behöver vara involverat tidigt i processerna för ny infrastruktur och stora etableringar. Det inkluderar även projekt som planeras efter 2040, även om finansiering ännu saknas. Detta gäller särskilt för Regionens egna planer på större trafiksatsningar som tunnelbana och spårväg, samt för verksamheter som förväntas bli elintensiva.

Ellevio ser positivt på Regionens ambition att fungera som en samlande kraft som lyfter fram gemensamma behov över kommungränserna. Det är viktigt att regionplanen tydligt anger att den syftar till att ge stort inflytande över kommande översiktsplanering. Ellevio uppskattar om Regionen kan agera som stöd i gemensamma infrastrukturfrågor.

Planen föreslår i den bifogade konsekvensbeskrivningen ett separat samverkansforum. Ellevio deltar redan i REST och ser gärna en fortsatt god samverkan med Regionen. Det vore önskvärt att även Stockholm stad, med sitt betydande inflytande, deltar.

Kontakta gärna Ellevio vid kommande planeringsfrågor, vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete.

Kontaktpersoner

Ellevio Samhällsbyggnad

res.stockholmfysiskplanering@ellevio.se

[redacted]anläggningsägare Stockholm